

SHTOJCA 1

SHEMBUJ PËR TRAJTIMIN E PRODUKTEVE/RASTEVE SPECIFIKE

Trajtimi i shtjelluar në shtojcën 1 për produkte/raste të zgjedhura, duhet të përdoret si referencë për raste me të njëjtat karakteristika.

Shembulli 1: Formula AAR aplikohet tek overdraftet e bankave.

Çfarë do të ishte n në formulën AAR për overdraftet bankare, të cilat karakterizohen nga periudha e shfrytëzimit dhe/ose pagesa e parregullt (jo e para-përcaktuar) dhe kapitalizimi i tyre është i bazuar në stok-un ditor? Duhet të jetë n e barabartë me 365?

Përgjigje:

Kur $n = 365$ supozohet se interesi kapitalizohet në bazë ditore. Në këtë shembull, interesi është llogaritur (pas) duke përdorur stok-un ditor, por interesi kapitalizohet çdo gjashtë muaj ose 1 herë në vit.

Në rast se interesi është kapitalizuar një herë në gjashtë muaj variabla n është e barabartë me 2, në rast se interesi është kapitalizuar një herë në vit, variabla n është e barabartë me 1.

Shembulli 2: Formula AAR për depozitat “one-off” (1)

Duhet të aplikohet formula AAR në rastin e një depozite “one-off” me maturitet të miratuar për tre muaj?

Përgjigje:

Për një depozitë “one-off” me maturitet të miratuar për tre muaj, mund të veçohen dy raste. Në qoftë se interesi është i kapitalizuar në fund të çdo muaji, variabla n në Ekuacionin 1 është e barabartë me 12. Kur interesi është i kapitalizuar në fund të tre muajve, atëherë n është e barabartë me 4. Për shembull nëse 3,50% është miratuar për një depozitë 3-mujore, atëherë interesi vjetor i miratuar për $n = 12$ është 3,56% dhe për $n = 4$ është 3,55%.

Shembulli 3: Formula AAR për depozitat “one-off” (2)

Sa do të jetë n në formulën AAR për një depozitë dy vjeçare prej 10.000 euro ku 1.000 euro i paguhet klientin në maturim?

Përgjigje:

Gjatë dy viteve, klienti përfiton 10%. Interesi kapitalizohet një herë në dy vjet. Kështu, n duhet të jetë e barabartë me $\frac{1}{2}$.

Shembulli 4: Norma e interesit vjetore e ndryshueshme

Në qershor 2006, një klient dhe një IMF ranë dakord për një hua dy vjeçare me normë interesi të ndryshueshme. Kontrata përcakton se norma e kreditimit do të ketë një shpërndarje të caktuar mbi një indeks themelor.

Vlera e normës së interesit për muajin e parë, dmth qershor 2006, është 10%. Në qershor 2006 nuk ka asnjë të dhënë për zhvillimin e ardhshëm të normës së interesit për kreditë që mund të rritet ose ulet bazuar në lëvizjet e indeksit themelor. Në çfarë mënyre IMF raportuese do të llogaris normën vjetore të pranuar ose NDER në qershor 2006? A do të supozohet se norma e interesit do të jetë 10% për periudhat e mbetura?

Përgjigje:

Për statistikën e sasive të reja (flukseve) është marrë parasysh që norma e interesit për llogaritjen e normës vjetore të pranuar ose NDER është 10%. Në përgjithësi, për normat e ndryshueshme supozohet se norma e interesit mbetet konstante në nivel në datën e marrëveshjes në kontratë, në këtë shembull është 10%. Kjo është njësoj si të supozohet se zhvillimi i ardhshëm i panjohur i normës së interesit nuk është marrë parasysh. Kështu, në qoftë se norma e ndryshueshme është pajtuar dhe paguar çdo vit, norma vjetore e pranuar ose NDER të regjistrohet si sasi e re në qershor 2006 me 10%. Në rast se norma e ndryshueshme duhet të paguhet çdo gjashtë muaj, norma e interesit duhet të jetë vjetore. Norma vjetore e pranuar dhe NDER do të ishte 10,25%.

Norma e interesit që është regjistruar për sasinë e re, pasqyrohet dhe në statistikën mbi shumat gjendje si raportimin e parë në qershor 2006. Raportimi i mëvonshëm për shumat gjendje pasqyron normën e interesit të aplikuar nga IMF në kohën e llogaritjes së normave të interesit të IMF-ve dhe kështu tregon ndryshueshmërinë e normës së interesit me kalimin e kohës.

Shembulli 5: Trajtimi i subvencioneve në NEI

Një IMF jep një hua në 10%, ku klienti paguan 6% dhe qeveria transferon 4% e mbetur si një subvencion direkt në IMF. Në këtë rast, do të reflektojë NEI 6% e paguar nga klienti (plus çdo detyrim), apo 10% të ngarkuar nga IMF?

Përgjigje:

Në përgjithësi, statistikën e normave të interesit të IMF-ve marrin në konsideratë IMF dhe jo klientin. Kjo do të thotë se në shembullin e mësipërm, statistikën e normave të interesit të IMF do të reflektojnë se çfarë i ngarkon normës së interesit IMF, dmth 10%, por jo interesin prej 6% që klienti paguan. Nuk duhet të ketë dallime metodologjike midis NEI dhe AAR / NDER. NEI nuk duhet të jetë më e ulët se AAR / NDER dhe dallimi midis tyre duhet të jetë vetëm nga ekzistenca e detyrimeve të tjera të aplikuara në hua. Për këtë arsye është e domosdoshme që subvencionet të trajtohen në të njëjtën mënyrë në AAR / NDER dhe NEI, ndryshe treguesi i pagesave të tjera të huasë nuk mund të interpretohet. Si pasojë, kur llogaritet NEI për qëllimet e statistikave të normave të interesit të IMF-ve, nga pikëpamja e IMF-ve duhet të jenë sipas trajtimit të subvencioneve. Prandaj, në shembullin e mësipërm, si AAR / NDER dhe NEI është e nevojshme të pasqyrojnë 10% normë interesi që është ngarkuar nga IMF-të.

Shembulli 6: Përcaktimi i normës së interesit për depozita njëditore

Figura 1 tregon një shembull të një depozite njëditore, depozita jep 2% për një shumë deri në 2.500 euro dhe 3% për çdo sasi që tejkalon 2.500 euro. E njëjta shifër mund të përfaqësojë një depozitë kursimi të pa-transferueshme ose një overdraft bankar.

Në rastin e fundit llogaria nuk do të «japë», por do të ngarkoj interes.

Përgjigje:

Figura 1:

	t ₀	t ₁	t ₂	t ₃	t ₄	t ₅	t ₆	t ₇	t ₈	t ₉
NI (sasia gjendje)	-	2,0	2,0	2,17	2,29	2,0	2,0	-	2,0	2,38
sasia gjendje	-	1.50	2.50	3.00	3.50	1.00	1.00	-	2.00	4.00
(stok-u)		0	0	0	0	0	0		0	0
- interes 2%	-	1.50	2.50	2.50	2.50	1.00	1.00	-	2.00	2.50
- interes 3%	-	0	0	500	1.00	0	0	-	0	1.500

NI (sasia gjendje) tregon normën e interesit të IMF për shumat gjendje

Secila nga periudha e t₀ në t₉ përfaqëson një muaj. Vëzhgimet e shumave dhe normave të interesit në figurën 1 janë vlera në fund të muajit. Për shembull, në fund të muajit të parë t₁ një shumë prej 1.500 euro është në dispozicion në depozitës njëditore që jep 2% interes dhe, për këtë arsye, norma e interesit të IMF-ve në këtë llogari në kohë t₁ është 2%. Në kohën t₃, 3.000 euro janë në dispozicion në këtë depozitë, ku 2.500 EUR jep 2% dhe 500 EUR jep 3% interes. Kështu, norma e interesit të IMF-ve për t₃ llogaritet si $(0,02 * 2.500 + 0,03 * 500) / 3,000 = 2,17\%$. Në kohën t₉ norma e interesit të IMF-ve llogaritet si $(0,02 * 2.500 + 0,03 * 1.500) / 4,000 = 2,38\%$. Këto norma të interesit pasqyrojnë një pamje të depozitës në kohën e mbledhjes së të dhënave, dmth fundin e muajit referues.

Shembulli 7: Sasia e re (flukset) në depozita me maturitet të përcaktuar

Rasti A: në kohën t₁ 2.000 EUR është e vendosur në 4% me një maturitet prej dy vjetësh; dhe

Rasti B: në kohën t₂ 2.000 EUR depozitohen në 5% me një maturitet prej dy vjetësh.

Figura 2:

	t ₀	t ₁	t ₂	t ₃
2 vjet maturitet , 4% interes		2.000	2.000	
2 vjet maturitet, 5% interes			2.000	2.000

Në këtë shembull, në kohën t₁, një shumë prej 2.000 eurosh është vendosur si një depozitë e re. Në atë kohë, norma e interesit të IMF-ve për sasinë e reja (flukset) NI (sasia e re) dhe për sasinë gjendje (stok) NI (sasia gjendje) është 4%, e cila është treguar në figurën 3. Në kohë t₂, 2.000 euro është ende në depozitën e parë me kapitullim 4% dhe 2.000 EUR paguhet rishtazi në depozitën e dytë me kapitullim 5%. Për këtë arsye, në kohën t₂ norma e interesit të IMF-ve për sasinë gjendje të dy depozitave llogaritet si $(0,04 * 2.000 + 0,05 * 2.000) / 4,000 = 0,045 = 4,5\%$, ndërsa norma e interesit të IMF-ve për sasinë e re në kohën t₂ është 5% referuar vetëm në depozitën e dytë.

Figura 3:

	t ₀	t ₁	t ₂	t ₃
NI (sasia gjendje)	-	4,0%	4,5%	5,0%
sasia gjendje (stok-u)	-	2.000	4.000	2.000
NI (sasia e re)	-	4,0%	5,0%	-
sasia e re (fluksi)	-	2.000	2.000	-

Shembulli 8: Depozitë e maturuar me maturitet të përcaktuar

Depozita e një klienti me maturitet të përcaktuar maturohet. Sipas procedurës standarde, IMF-të raportuese, informojnë klientin se depozita e maturuar mund të tërhiqet brenda një periudhe të caktuar kohe. Në këtë shembull, konsumatori ka tre opsione:

Opsioni 1: tërheqë fondet,

Opsioni 2: informon IMF-n që ai apo ajo dëshiron të bëjë një depozitë të re me kushte të njëjta me depozitën e maturuar, ose

Opsioni 3: të mos bëjë gjë, në këtë rast IMF automatikisht do të ripërtërijë depozitën, me kushte të njëjta.

A do të përbëjnë Opsioni 2 dhe 3 sasi të re (flukse)?

Përgjigje:

Detyra është që të bëhet dallimi midis sasive të reja (flukseve) dhe zgjatjes (automatike) të kontratës ekzistuese. Çështja kryesore është përfshirja aktive e klientit: zgjatja (automatike) pa përfshirjen aktive të klientit nuk është sasi e re, ndërsa zgjatja me përfshirjen aktive të klientit është sasi e re. Një ndihmë shtesë për identifikimin sasisë së re është dhënë nga termat dhe kushtet e përcaktuara në kontratën ekzistuese, të cilat në përgjithësi përcaktojnë çfarë ndodh kur depozitat me maturitet arrijnë pjekurinë.

Opsioni 2 është sasi e re për shkak se klienti është i përfshirë në negociata të reja me IMF. Nëse depozitimi i ri është në terma dhe kushte identike të depozitimit të vjetër ose sipas termave dhe kushteve të reja është e parëndësishme për të përcaktuar nëse sasia e re ndodh.

Opsioni 3 nuk është sasi e re për shkak se nuk janë zhvilluar negociata të reja.

Në përgjithësi, kontrata për një depozitë me maturitet përcakton se çfarë ndodh me paratë pas maturimit, në qoftë se ato nuk tërhiqen. Për shembull, kontrata mund të përcaktojë se depozita është vendosur fillimisht për një vit në EURIBOR plus 50 pikë bazë. Nëse fondet nuk janë tërhequr në maturim, atëherë ata janë riinvestuar në të njëjtat kushte, dmth në EURIBOR plus 50 pikë bazë. Në këtë rast, në qoftë se klienti nuk thotë asgjë, nuk është sasi e re, por një zgjatje (automatike) e kontratës. Nëse klienti diskuton përsëri indeksin e jashtëm «EURIBOR» ose shpërndan «50 pikët bazë plus», atëherë klienti është i përfshirë në mënyrë aktive dhe riinvestimit përbën një sasi të re. Është gjithashtu e mundur që klienti në vendosjen e një depozitë me afat maturimi njëmuajor të udhëzojë IMF të riinvestojë në llogari çdo muaj duke dhënë termat dhe kushtet që mbeten të pandryshuara nga një muaj në tjetrin. Klienti përcakton se ai apo ajo dëshiron të vihet në dijeni

nëse ka ndonjë ndryshim në termat dhe kushtet e lidhura me llogarinë. Riinvestimi automatik nuk është sasi e re. Megjithatë, nëse termat dhe kushtet ndryshojnë, klienti është kontaktuar dhe angazhohet në negociata të reja, kjo është e regjistruar si sasi e re, pavarësisht nëse rezultati i negociatave janë termat dhe kushtet e vjetra apo të reja.

Kur termat dhe kushtet e një depozite të maturuar me maturitet të paracaktuar, rinegociohet dhe si pasojë depozita klasifikohet si sasi e re (fluks), atëherë maturimi i kësaj depozite (të re) llogaritet duke filluar në pikën e klasifikimit si «sasi e re».

Shembulli 9: Kursime të rregullta në një depozitë me maturitet te përcaktuar

Plani i kursimit të një kompanie është e lidhur me një depozitë me maturitet te përcaktuar. Në kontratë është rënë dakord që kompania të bëjë të depozitime të rregullta mujore prej 2,000 euro për një periudhë prej dy vjetësh. Pagesa e parë bëhet disa javë pas datës së kontratës.

- a) Çfarë duhet konsideruar si fluks, depozitimi i parë prej 2.000 EUR apo të gjitha pagesat gjatë jetëgjatësisë së kontratës?
- b) Çfarë duhet të konsiderohet si datë e fillimit, data e kontratës (në këtë rast nuk ka ende një pagesë dhe nuk ka sasinë e sasi të re) apo data e parë e pagesës?

Përgjigje:

Duke mbajtur të gjitha kushtet e tjera të pandryshuara një bankë do të ofrojë një normë të ndryshme të interesit për një depozitë që:

- Rritet në mënyrë progresive me kalimin e kohës nga 2.000 euro në t_0 për 48.000 euro në t_{24} ,
- fiksuar në 2.000 euro për dy vjet, dhe
- fiksuar në 48.000 euro për dy vjet.

Kursimet e rregullta mujore të kompanisë në këtë shembull çojnë në një rritje progresive në sasinë gjendje (stok) në depozita me maturitet. Kjo rritje është reflektuar muaj pas muaji në normat e interesit të statistikave të IMF-ve mbi shumat stok. Në të kundërt, normat e interesit të statistikave për sasi të reja të IMF-ve e kapin depozitën vetëm një herë në kohën e marrëveshjes. Për këtë arsye, statistikave të sasive të reja mund të pasqyrojnë depozitimin fillestar 2.000 euro ose shumën maksimale të 48.000 euro, por nuk mund të pasqyrojnë rritje progresive të shumës në depozitën. Trajtimi i kursimeve të rregullta mbi depozitat me maturitet në statistikave të sasive të reja nuk mund të përcaktohet në përgjithësi, por varet nga marrëveshjet e parashikuara në kontratën individuale: Rasti 1: Klienti dhe IMF ranë dakord se 2.000 EUR duhet të vendosen çdo muaj në llogari deri në maturim. Detyrimi i klientit mund të imponohet nga IMF në një mënyrë që është paraprakisht e sigurt se në kohën t_{24} do të akumulohen në llogari 48.000 euro. Në këtë rast, shuma e plotë e 48.000 EUR pasqyrohet si sasi e re në statistikave të normave të interesit të IMF-ve në kohën e marrëveshjes në kontratë. Me shumë gjasa niveli i interesit është i lidhur me angazhimin nga ana e klientit. Vlera e normës përcaktohet në kohën e marrëveshjes.

Rasti 2: Klienti dhe IMF bien dakord për një plan kursimesh fleksibël, i cili thotë se 2.000 EUR duhet të vendosen çdo muaj në depozitë deri në maturim. Pagesa mund të jetë më e ulët ose më të lartë me (ose pa) një kursim maksimal të synuar prej 48.000 EUR në kohën t_{24} . Në këtë rast, shuma e

akumuluar në llogari në maturim është e sigurt vetëm ex post. Prandaj, IMF raporton si sasi të re shumë prej 2.000 euro, kur ajo është e vendosur fillimisht. Vlera e normës përcaktohet në kohën e depozitave është vendosur.

Në mungesë të ndonjë njohurie për të kundërtën, Rasti 2 duhet të supozohet, dmth shuma e akumuluar në llogarinë në maturim është e sigurt vetëm ex post. Prandaj opsioni i parazgjedhur është se raporti i IMF si sasi e re kur 2.000 euro është vendosur fillimisht. Vlera e normës përcaktohet në kohën kur depozita është vendosur.

Shembulli 10: Kreditimi i ri me normë interesi fikse dhe me fiksimin e kursit fillestar (1)

Një hua është dhënë për dhjetë vjet. Në kohën t_0 është rënë dakord ndërmjet klientit dhe IMF se interesi është i fiksuar në 10% për katër vitet e para, (deri në t_3), dhe se pas kësaj periudhe fillestare fikse një nivel i ri i normës së interesit do të bihet dakord për pjesën të mbetur të huasë. Kjo normë e re e interesit mund të jetë fikse për një periudhë apo e ndryshueshme, por në çdo rast në kohën t_0 është e panjohur. Rezultati i negociatave të reja në kohë t_4 është një normë fikse prej 8% për gjashtë vitet e mbetura të kredisë. Si duhet të trajtohet kjo hua për qëllime të statistikave për normat e interesit të IMF për sasinë e re?

Përgjigje:

Figura 4

	t_0	t_1	t_2	t_3	t_4	t_5	t_6	t_7	t_8	t_9
NI (sasia gjendje)	10%	10%	10%	10%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
sasia gjendje (stok-u)	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
NI (sasia e re)	10%	-	-	-	8%	-	-	-	-	-
sasia e re (fluksi)	10.000	-	-	-	10.000	-	-	-	-	-

Statistikat për normat e interesit të IMF për sasinë e re kapin në kohën t_0 normën e interesit prej 10% pajtuar për katër vitet e para dhe në kohë t_4 normën e interesit prej 8% që është rezultat i negociatave të reja.

Shembulli 11: Kreditim i ri me normë interesi fikse dhe me fiksimin e kursit fillestar (2)

Një hua prej 10.000 euro është dhënë për dhjetë vjet. Në këtë shembull, në kohën t_0 e klienti dhe IMF ranë dakord se interesi është i fiksuar në 9% për 12 muajt e parë, dhe se pas kësaj periudhe fillestare të fiksimit të normës së interesit automatikisht përshtatet me EURIBOR plus x pikë bazë. Kjo normë më pas aplikohet për 12 muajt e ardhshëm, pas kësaj periudhe përsëri do të adaptohen automatikisht me EURIBOR plus x pikë bazë. A duhet ky rast të trajtohet në të njëjtën mënyrë si shembullin e mëparshëm?

Përgjigje:

Vetëm norma e interesit prej 9% për vitin e parë konsiderohet si sasi e re në kohën t_0 . As kalimi me normë të ndryshueshme as rregullimet automatike nuk pasqyrohen në statistikave të sasive të reja. Ato nuk janë marrëveshje të reja, por një pjesë e termave dhe kushteve të kredisë deklarohen në kohën t_0 . Në kontrast me shembullin e mëparshëm, në këtë shembull klienti dhe IMF ranë dakord

për mekanizmin e ndryshueshëm për të gjithë maturimin e kredisë në t_0 , dmth ditën e nënshkrimit të kontratës së kredisë. Një ndryshim i normës së interesit nga fikse në variabël apo anasjelltas gjatë të kontratës, që është rënë dakord në fillim të kontratës (koha t_0), nuk është një marrëveshje e re, por një pjesë e termave dhe kushteve të kredisë që përcaktohen në kohën t_0 . Këto ndryshime të normës së interesit me kalimin e kohës janë kapur vetëm në normat e interesit të IMF-ve për sasi të gjendje.

Shembulli 13: Konvertimi i një overdraft bankare në një tjetër lloji huaje

Një klient mori një overdraft bankar prej 10.000 LEK në të cilën norma e interesit është 12%. Në marrëveshje me IMF, klienti shndërron këtë overdraft bankar në një hua konsumatore në të cilën norma e interesit është 9%. A përfaqëson ky konvertim sasi të re?

Përgjigje:

Konvertimi i një overdraft bankar në një hua konsumatore përbën sasi të re (fluks). Kërkohej një marrëveshje e re në mes të IMF dhe të klientit. Të dyja palët janë të përfshirë në mënyrë aktive në negociatat e reja.

Shembulli 14: Tërheqje e kredisë me këste

Një klient ka mundësi të tërheq një hua – te ndryshëm nga overdraft bankar - plotësisht në fillim të kontratës (koha t_0). Megjithatë, në shumicën e rasteve mund të bien dakord që klienti të tërheq huanë në këste në kohët t_1, t_2, t_3 , etj në vend që të tërheq shumën e plotë në kohën t_0 . Figura 5 tregon vitin e parë të një huaje 10-vjeçare me këste. Në këtë shembull, një hua prej 10.000 euro jepet në kohën t_0 për 10 vjet fikse në 8%. Klienti tërheq këstin e parë prej 1.000 eurosh në kohë t_1 dhe më pas këste prej 1.000 EUR në secilën prej nëntë muajve në vijim. Si duhet të trajtohe kjo hua në statistikat e normave të interesit të IMF-ve?

Figura 5

	t	t ₁	t ₂	t ₃	t ₄	t ₅	t ₆	t ₇	t ₈	t ₉	t ₁₀	t ₁₁	t ₁₂
Hua	0	1.000	2.000	3.000	4.000	5.000	6.000	7.000	8.000	9.000	10.000	10.000	10.000
Normë interesi	8	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%

Përgjigje :

Figura 6

	t ₀	t ₁	t ₂	t ₃	t ₄	t ₅	t ₆	t ₇	t ₈	t ₉	t ₁₀	t ₁₁	t ₁₂
NI (sasia gjendje)	-	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
sasia gjendje (stok-u)	-	1000	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000	10000	10000	10000
NI (sasia e re)	8%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sasia e re (fluksi)	10000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Për statistikat e normave të interesit të IMF-ve për sasinë e re, fakti se huaja tërhiqet në këste është e parëndësishme. Këto statistika kapin marrëveshjen mes klientit dhe IMF në kohën t_0 , dmth shuma e plotë e kredisë së dhënë në kohën t_0 dhe norma e interesit e rënë dakord në lidhje me këtë shumë të plotë. Pra sasia e re është norma e interesit prej 8% për një shumë prej 10.000 euro në kohë t_0 . Normat e interesit të IMF-ve për sasinë e re janë statistika mbi marrëveshjet dhe jo në tërheqjet aktuale të kredisë.

Nga ana tjetër, normat e interesit të IMF-ve për sasinë gjendje janë statistika mbi tërheqjet aktuale të kredisë në çdo kohë. Ato pasqyrojnë normat e aplikuara të interesin dhe shumën faktike stok të kredisë në kohën e mbledhjes së të dhënave, dmth norma e interesit është 8% për një shumë prej 1.000 eurosh në t_1 , 8% për një vlerë prej 2.000 euro në t_2 , .., dhe në fund 8% për një shumë prej 10.000 euro në t_{10} deri në maturim. Nuk ka normë interesi për sasinë gjendje në kohën t_0 pasi nuk ka ende të holla që janë tërhequr.

Dhënia e kredisë në këste nga IMF, për shembull për financimin e ndërtimit të një shtëpie, mund të ngarkoj interes mbi shumën e dhënë, por që nuk është tërhequr ende. Në këtë shembull te një norme kreditimi të rënë dakord prej 8% për hua me këste, IMF mund të kërkoj 3% shtesë mbi shumën që ka pranuar të japë, por huamarrësi nuk e ka marrë ende. 3% nuk është i mbuluar nga statistikat e normave të interesit të IMF-ve, as si sasi e re dhe as si sasi gjendje. 3% nuk konsiderohet pjesë e normës së interesit të kreditimit: kjo është një pagesë që mund të mbulohet në NEI por jo në normën vjetore të pranuar ose NDER.

Shembull 15: Zgjedhja e indeksit të tregut të parasë

Një hua prej 10 milionë euro është rënë dakord, dhe tërhiqet me këste. Kontrata specifikon se në kohën kur tërheqjet janë duke u bërë klienti mund të zgjedh se cili prej normave të mëposhtme të interesit të aplikoj: një-mujore, tremujore, gjashtëmujore apo 12-mujore EURIBOR plus 50 pikë bazë. Si në shembullin 14, kjo hua me këste është sasi e re në kohën që kontrata është pajtuar për shumën e përgjithshme prej 10 milionë euro. Megjithatë, në atë kohë, është e panjohur se cilën normë interesi do të zgjedh klienti si fillim dhe se cilën nga tërheqjet e mëvonshme. Cila normë interesi duhet të raportohet si sasi e re?

Përgjigje:

Për një kontratë huaje që i ofron klientit të zgjedh normat e tregut të parasë si një indeks i jashtëm, një konventë është e nevojshme për përcaktimin e vlerës së normës së sasisë së re. Sipas konventës, statistika e normave të interesit të IMF-ve regjistrohet si vlerën e normës së ndryshueshme të interesit për sasinë e re për një muaj, tre muaj, gjashtë muaj apo 12-muaj LIBOR plus 50 pikë bazë, çdo gjë jep vlerën më të ulët në kohën kur kontrata është pajtuar. Arsyeja për këtë konventë është se duke mbajtur të gjitha kushtet e tjera të pandryshueshme, norma më e ulët është ajo që klienti do të zgjedh me më shumë gjasa, nëse ka tërhequr të gjithë ose një pjesë të shumës në ditën e marrëveshjes.

Për përcaktimin e vlerës vjetore të normës së ndryshueshme është supozuar se norma e interesit mbetet e njëjtë për periudhën e kontratës. Për shembull, në qoftë se në kohën e marrëveshjes për

kontratë një-mujore LIBOR plus 50 pikë bazë është 4% dhe si i tillë norma më e ulët e interesit, atëherë të norma vjetore e pranuar ose NDER përcaktohet në bazë të 4% dhe duke marrë parasysh numrin e periudhave të kapitalizmit të interesit.

Normat e interesit për sasinë gjendje (stok) do të reflektojnë normën aktuale të interesit që klienti zgjedh në çdo tërheqje, zhvillimin e normës së ndryshueshme gjatë kohës dhe gjithashtu shumën aktuale të kredisë e cila është tërhequr.

Shembulli 16: Indeksi i tregut të parasë me dysheme dhe tavan

Një klient bie dakord për të vendosur një depozitë me një IMF që ka maturitet të përcaktuar për një viti dhe merr interesin e 12-mujve LIBOR plus 40 pikë bazë me një dysheme prej 2% dhe një tavan prej 6%. Dyshemeja dhe tavanin e normës së interesit nuk janë kontrata derivative, të cilat mund të ushtrohen ose jo nga klienti apo IMF. Në vend të kësaj, dyshemeja dhe tavanin përbëjnë një korridor për normat e mundshme të interesit. Çfarë normë interesi duhet të raportohet si sasi e re?

Përgjigje:

Në parim trajtimi është i njëjtë si për çdo normë interesi të ndryshueshme, por duke marrë parasysh dyshemenë dhe tavanin për vlerën e mundshme. Për këtë arsye, sasia e re është vlera e 12-mujve LIBOR plus 40 pikë bazë në kohën e marrëveshjes në kontratë duke marrë parasysh se norma e interesit nuk mund të bjerë nën 2% dhe nuk mund të kalojë 6%. Për shembull, në qoftë se në kohën e marrëveshjes 12 mujore LIBOR është 1,5%, pastaj 2% është regjistruar si sasi e re, për shkak se 1,5 plus 0,4 është nën dyshemenë e rënë dakord. Në qoftë se në kohën e marrëveshjes 12 mujore LIBOR është 4,5%, pastaj 4,5 plus 0,4 = 4,9% është norma e sasisë së re. Në qoftë se në kohën e marrëveshjes 12 mujore LIBOR është 5,9%, atëherë 6% është kapur, për shkak se 5,9 plus 0,4 është mbi tavanin e rënë dakord.

Norma vjetore e pajtuar ose NDER për sasinë gjendje mbulon normën e interesit të aplikuar nga IMF në kohën e llogaritjes së normave të interesit të IMF-ve, dmth është bazuar në vlerën e 12-mujve LIBOR në kohën e mbledhjes së të dhënave. Dyshemeja dhe tavanin janë marrë parasysh në të njëjtën mënyrë si për sasi e re.

Shembulli 17: Ndryshim në vlerën e një valute, si indeks i jashtëm

Një klient pajtohet me një IMF në një depozitë me maturim prej një viti, ku norma e interesit është e lidhur me ndryshimin e përqindjes në vlerën e një monedhe me një dysheme prej 2% dhe një tavan prej 6%, dmth norma e interesit është gjithmonë pozitive. Ndryshimi në përqindje në vlerën e monedhës nuk është e njohur në kohën e marrëveshjes t_0 , por vetëm në kohën e maturimit. Cila normë interesi duhet të raportohet si sasi e re?

Përgjigje:

Në kontrast me shembullin e mëparshëm, ku një vlerë të mund të jepet për 12 muaj LIBOR në kohën e marrëveshjes në kontratë, përqindja e ndryshimit në çmimin e një monedhë bëhet e ditur vetëm pas kohës së maturimit. Parashikimet për vlerën e monedhës në maturim mund të bëhet për të përcaktuar një vlerë për ndryshimin (potencial) të përqindjes të monedhës në kohën e

marrëveshjes. Megjithatë, kjo është e vështirë dhe nuk është në përputhje me metodën e përcaktimit të vlerës së një normë të ndryshueshme që lidhet me një indeks të tregut të parasë ose obligacioneve, ku nuk ka parashikim për vlerën e ardhshme, por përdoret vlera aktuale e indeksit në kohën e marrëveshjes. Kështu, norma e vetme e interesit që mund të përfshihen në statistikat e sasisë së re është dyshemeja e rënë dakord, dmth 2%, pasi kjo njihet me siguri nga ana e klientit dhe IMF në kohën t0.

Norma vjetore e pajtuar apo NDER për sasinë gjendje mbulon normën e interesit të aplikuar nga IMF në kohën e llogaritjes së normave të interesit të IMF-ve. Për këtë arsye, është bazuar në ndryshimin në përqindje të çmimit të valutës në kohën e mbledhjes së të dhënave. Dyshemeja dhe tavani i miratuar janë marrë parasysht në të njëjtën mënyrë si në Shembullin 16.

Shembulli 18: Oferta e kredisë dhe oferta paraprake

Klienti, para se të kërkojë për një shtëpi të re, mund të ketë siguruar një ofertë huaje nga një IMF. Në ofertën e kredisë, IMF premtan t'i japë një hua klientit të specifikuar, me kushte të rëna dakord në rast se klienti gjen një shtëpi. Avantazhi i klientit është se mund të gjejë një ofertë për një shtëpi pa pasur nevojën të konsultohet më parë me IMF. Kontrata e përfundimtare e kredisë nënshkruhet pasi konsumatori e ka gjetur shtëpinë. Oferta paraprake përcakton termat dhe kushtet e kredisë, të cilat nuk mund të ndryshohen nga huadhënësi në qoftë se klienti i pranon ato. Oferta qëndron për një periudhë të caktuar kohe. Gjatë kësaj kohe, klienti do të kërkojë oferta konkurruese nga huadhënës të tjerë. A përbëjnë oferta për hua sasi të re?

Përgjigje:

Një ofertë huaje nuk është sasi e re. Njerëzit mund të përpiqen të blejnë shtëpi që janë me vlerë më të ulët sesa IMF është e gatshme të pranojë. Në këtë rast, një IMF mund të tërheqë ofertën, ose të ulë vlerën që është e gatshme të japi hua. Pra, sasia e re lind në bazë të ofertës së kredisë vetëm kur është nënshkruar zyrtarisht kontrata finale e kredisë. Vetëm kur klienti nënshkruan kontratën ligjërisht të detyrueshme përbënë sasi të re.

Shembulli 19: “Moratorium”¹ për një hua

Nëse një klient ndalon përkohësisht pagesat për një hua dhe fillon përsëri më vonë, a përbën rifillimi sasi të re? A varet trajtimi i kredisë nëse e ka klasifikuar banka atë si një borxh të keq? A do të varet nga fakti nëse klienti nënshkruan një marrëveshje të re me bankën?

Përgjigje:

Sasi e re ndodh vetëm nëse klienti nënshkruan një marrëveshje të re. Rinisja e pagesës së kredisë pas një moratorium nuk është sasi e re (fluks). Në qoftë se huaja është konsideruar si një hua e keqe gjatë moratoriumit, i janë hequr normat e interesit për sasi të gjendje, por ripërfshihen kur klienti rinis të paguaj huanë.

¹ Moratorium-autorizim ligjor i debitorit për të shtyrë pagesat e huasë.

Shembulli 20: Periudha e maturimit për huanë me këste

Një hua është rënë dakord midis një IMF dhe një klient në t_0 , por klienti tërheq fondet vetëm dy muaj më vonë në t_1 . Kush mund të jetë maturimi origjinal i kësaj huaje:

- data e kontratës (t_0) deri në fund të kontratës (t_n), ose
- data parë e tërheqjes (t_1) deri në fund të kontratës (t_n)?

Përgjigje:

Një klient mund të tërheqë një hua (ndryshe nga overdraft bankar) plotësisht në fillim të kontratës. Në këtë rast, data e kontratës t_0 dhe data e vlerës së parë t_1 përkojnë. Mund të ndodhë që një klient vendos të tërhiqet hua në këste në kohën t_1, t_2, t_3 , etj në vend të tërheq shumën e plotë në fillim të kontratës (t_0 kohë). Cilado mënyra e tërheqjeve, matura origjinale e kredisë gjithmonë do t'i referohet periudhës fillestare rënë dakord të kredisë sipas kontratës së kredisë, dmth në këtë shembull në periudhën nga t_0 deri t_n . Huaja në fakt paraqitet në statistikën e bilancit të IMF-ve vetëm në kohën t_1 . E njëjta gjë vlen edhe për statistikën e normave të interesit të IMF-ve për sasinë gjendje (stok). Në statistikën e normave të interesit të IMF-ve të sasisë së re, huaja është regjistruar në kohën e marrëveshjes për kontratë, dmth në kohën t_0 .

Shembulli 21: Periudha fillestare e fiksimit të normës së interesit (1)

Një hua 10-vjeçare konsumatore është dhënë. Në kohën t_0 , klienti dhe IMF pajtohen se norma e interesit do të jetë fikse 10% për katër vitet e para dhe se niveli i ri i normës së interesit është negociuar në kohën t_4 . Rezultati i bisedimeve në kohën t_4 është një hua fikse në 8% për maturim të mbetur. Në kohën t_0 , maturimi i kësaj huaje është 10 vjet, me një periudhë fillestare fikse prej katër vitesh. Në kohën t_4 , maturimi origjinal i kredisë është ende 10 vjet dhe klasifikimi i kredisë në statistikën mbi sasinë gjendje është i pavarur nga negociatat e reja. Për këtë arsye, statistikën e normave të interesit të IMF-ve mbi sasinë gjendje do të reflektojë në kohën t_4 një rënie nga 10% në 8% në kategorinë «maturim mbi pesë vjet». Rezultatet e rinegocimit janë bërë si marrëveshje të reja në statistikën e normave të interesit të IMF-ve për sasinë e re. Interesi 8% është regjistruar për hua me normë fillestare fikse prej gjashtë vjetësh në kategorinë «mbi pesë vjet norma fillestare fikse».

Shembulli 22: Periudha fillestare e fiksimit të normës së interesit (2)

Një tjetër hua konsumatore 10-vjeçare është dhënë. Këtë herë klienti dhe IMF pajtohen në kohën t_0 se interesi është i fiksuar në 9% për 12 muajt e parë dhe se kjo pastaj automatikisht përshtatet me EURIBOR plus x pikë bazë. Kjo normë më pas aplikohet për 12 muajt e ardhshëm, pas së cilës do të adaptohen automatikisht me EURIBOR plus x pikë bazë. Në kohën t_0 , maturimi i kredisë është 10 vjet, me një periudhë fillestare fiksimit një vit. Vetëm norma e interesit prej 9% për vitin e parë konsiderohet si sasi e re në kohën t_0 . Lëvizjet e normës së interesit gjatë kohës janë kapur në normën e interesit IMF për sasinë gjendje, por nuk ndodh më sasi e re.

Shembulli 23: Kartë krediti lidhur me një llogari depozite njëditore

Mbajtësit e kartave të kreditit mund të tërheqin para të gatshme ose të bëjnë pagesat që i ngarkohen drejtpërdrejtë në llogari të depozitës njëditore. IMF përcakton kufirin e kartës së kreditit, dmth shuma maksimale që mund të nxjerrë ose të paguaj me kartën e kreditit. Kur llogaria e depozitës njëditore me të cilën karta e kreditit tërheq/paguan, debitohet, nuk ka fonde të mjaftueshme për t'i mbuluar ato, IMF, në qoftë se ajo autorizon këto tërheqje/ pagesa, do ta konsiderojë si një overdraft dhe do të ngarkoj interes në balancë. Ky transaksion dhe normë interesi duhet të përfshihen në statistikat e normave të interesit të IMF-ve, por shuma përbëhet vetëm nga paratë e tërhequra apo nga kufiri i përgjithshëm në dispozicion?

Përgjigje:

Marrëveshja për një shumë maksimale që mund të nxirren me kartë krediti, e cila shpesh është referuar si një «kufi huaje» ose «hua e lehtë», nuk përbën në vetvete sasi të re. Për sa kohë që nuk janë bërë pagesa me kartën e kreditit, asnjë shifër nuk është regjistruar në statistikat e normave të interesit IMF për sasi të reja dhe për sasi të gjendje. Nëse pagesat bëhen me kartë krediti gjatë muajit dhe llogaria depozitë njëditore, e lidhur me kartën ka fonde të mjaftueshme për të mbuluar ato, përsëri asnjë sasi e re nuk ndodh. I vetmi ndikim (indirekt) mbi statistikat e normave të interesit të IMF-ve është ulja e sasisë gjendje në depozitën njëditore.

Nëse pagesa bëhet me kartë krediti dhe llogaria e depozitës njëditore me të cilën karta është e lidhur nuk ka në dispozicion para, por IMF autorizon tërheqjen, atëherë llogaria kthehet në një overdraft bankar. IMF do të konsiderojë shumën në llogari si një overdraft bankar dhe do të ngarkoj interes. Statistikat e normave të interesit të IMF-ve për llogari bankare overdraft për të pasqyrojnë këtë normë interesi të aplikuar nga IMF dhe shuma aktuale të tërhequr, por jo shuma e përgjithshme e rënë dakord si limit huaje. Të njëjtën sasi dhe normë interesi duhet të hyjë në statistikat në sasi të gjendje.

Karta e kreditit kreditohet në formën e një overdraft bankare që mund të paguhet gjatë disa muajve ku klienti paguan çdo muaj një shumë të caktuar. Pagesat e kredisë janë pasqyruar vetëm si një rënie në sasinë gjendje.

Shembulli 24: Kartë krediti e lidhur me një llogari huaje

Mbajtësit e kartave të kreditit mund të tërheqin para të gatshme ose të bëjnë pagesat me kreditim të drejtpërdrejtë në llogarinë e kredisë. Si në shembullin e mëparshëm, IMF përcakton kufirin e kartës së kreditit. Duhet të regjistrohet vetëm pjesa tërhequr apo limiti total? Çfarë është sasi e re dhe çfarë duhet të përfshihet në statistikat mbi sasinë gjendje?

Përgjigje:

Si në shembullin e mëparshëm, për aq kohë sa nuk janë bërë pagesa me kartë krediti asnjë shifër nuk është regjistruar në statistikat e normave të interesit të IMF-ve. Marrëveshja mbi shumën maksimale që mund të nxirren me kartë krediti nuk përbën sasi të re. Kur një tërheqje ngarkohet në llogari huaje, statistikat e normave të interesit për sasinë e re pasqyrojnë normën e interesit që IMF aplikon për huanë. Shuma e sasisë së re është totali i parave që faktikisht janë tërhequr, jo

shuma e përgjithshme e rënë dakord si limiti i kredisë.

Karta e kreditit kreditohet në formën e një huaje që mund të shlyhet gjatë disa muajve ku klienti paguan një sasi të caktuar çdo muaj. Ripagesat e kredisë janë pasqyruar vetëm si ulje në sasinë gjendje.

Shembulli 25: Depozita dhe hua “Step-up” (“Step-down”) (1)

Një depozitë ose hua step-up (step-down) është një depozitë, ose hua me maturim të caktuar ku norma e interesit rritet (zvogëlohet) nga viti në vit me një numër të para-caktuar të pikëve në përqindjeje. Periudha fillestare e fiksimit për një hua step-up (step-down) është e barabartë me maturim fillestar të kredisë, për shkak se një normë interesi fikse është rënë dakord për të gjithë pjekurinë në kohën t_0 , kur është nënshkruar kontrata.

Një shembull i një huaje step-up është si më poshtë: një hua konsumatore katërvjeçar është dhënë, për të cilën IMF ngarkon interes 5% në vitin e parë, 7% në të dytin, 9% në të tretin dhe 13% në të katërtin, me kapitalizim dy herë në vit. Statistikat e sasisë së re mbulojnë huanë step-up në kohën t_0 në kategorinë «mbi një dhe deri në pesë vjet norma fillestare fikse». Norma e interesit për sasinë e re ose mund të llogaritet si një mesatare gjeometrike e faktorëve « $1 + AAR$ » ose si një NDER. NDER për këtë shembull është 8,4094% dhe jep rezultat matematikisht të saktë. Mesatarja gjeometrike e faktorëve « $1 + AAR$ » jep një përafrim. Ajo është 8,6588% për shembullin, dhe të llogaritet si më poshtë:

$$NI \text{ (sasia e re)} = \sqrt[4]{(1 + 0,0506)(1 + 0,0712)(1 + 0,092)(1 + 0,1342)} - 1 = 0,086588$$

Ndryshe nga NDER, mesatarja gjeometrike nuk merr parasysh kohën e pagesave të normës së interesit. Kjo do të thotë se normat e interesit llogaritet si mesatare gjeometrike janë të njëjta për një hua step-up me 5% në t_0 dhe deri në 13% në t_3 dhe për një hua step-down me 13% në t_0 dhe deri në 5% në t_3 . Dallimi në rezultat midis NDER dhe mesatares gjeometrike është e vogël dhe është pranuar për statistikat normës së interesit të IMF-ve për sasinë e re.

Statistikat mbi sasinë gjendje të mbuluara nga koha t_0 në t_3 , AAR e aplikuar nga IMF në kohën e llogaritjes së normës së interesit të IMF-ve, përkatësisht janë 5,06% në kohën t_0 , 7,12% në kohë t_1 , 9,20% në t_2 kohë dhe 13,42% në kohë t_3 . Këto norma interesi duhet të regjistrohen në kategorinë e instrumentit «mbi një dhe deri në 5 vjet maturitet».

Shembull 26: Depozita dhe hua “Step-up” (“Step-down”) (2)

Një depozitë produkti e shprehur në euro ofrohet për një periudhë të caktuar 18-mujore. Duke e ndarë në gjashtë periudha 3-mujore, ky produkt ju jep zgjedhjen për të mbajtur depozitën tuaj për të gjithë kohëzgjatjen prej 18 muajsh ose për të bërë tërheqje nga depozita tuaja në fund të çdo periudhe 3-mujore pa ndonjë gjobë. Norma e interesit në fund të çdo periudhe 3-mujore rritet. Pasi llogaria është hapur, nuk mund të bëhen depozitime të mëtejshme. Për më tepër, asnjë tërheqje të pjesshme nuk është e lejuar dhe në qoftë se llogaria është mbyllur në një datë të ndryshme nga data e rinovimit 3-mujor, do të zbatohen tarifa. Norma e interesit në fund të periudhës së parë 3-

mujore është 3,90%, dhe kjo rrit çdo 3-mujor deri në 5,15% në fund të tremujorit të fundit.

1. A duhet ky produkt të klasifikohet si "Depozitë me maturitet deri në tre muaj", ose "Depozitë me maturitet prej më shumë se një dhe deri në dy vjet"?

Përgjigje:

Kjo lloj depozite duhet të klasifikohet në kategorinë "me maturitet të rënë dakord". Lidhur me kategorinë e saktë të maturimit, mund të argumentohet se, për sa i përket likuiditetit, depozita është vetëm për një periudhë prej 3 muajsh. Megjithatë, kjo e shtrembëron pamjen për normat e interesit, sepse norma e aplikuar në periudhat e mëvonshme të tre muajve nuk mund të kuptohet në mënyrë të ndarë, por më tepër si pjesë e një kontrate afatgjatë që mbulon të gjithë periudhën 18 mujore. Gjithashtu, konsiderohet se qëllimi i klientit është që të mbajë depozitën për të gjithë periudhën 18-mujore në mënyrë që të marrë norma të larta interesi në periudhat e mëvonshme. **Prandaj maturimi i këtij produkti është 18 muaj** dhe duhet të klasifikohet në bazë të ndarjes së maturimit "gjatë një dhe deri në dy vjet".

2. AAR duhet të raportoj sasi të re për statistikën MIR që përfaqësojnë norma (vjetore) mesatare të interesit për të gjithë periudhën e depozitimit dmth 18 muaj, apo vetëm 3.90 e periudhës së parë 3 mujore?

Përgjigje:

Në sasinë e re, norma mesatare e aplikuar në 18 muaj duhet të raportohet. IMF-të rekomandojnë të zbatohet NDER për këtë lloj produkti. Në sasinë gjendje, norma e aplikuar në çdo muaj duhet të raportohet (psh 3.90 në periudhën e parë 3-mujore); prandaj, normat e sasive gjendje do të ndryshojnë gjatë kohës.

Shembulli 27: Ndarja e kredisë në dy pjesë

Një klient merr një hua prej 50.000 euro për 20 vjet me një normë interesi të ndryshueshme. Është rënë dakord me IMF-të dhe përcaktuar në kontratë që në çdo moment klienti mund të ndajë huanë. Për shembull, pas tre vjetësh klienti mund të zgjedhë ta ndajë atë në dy pjesë: 20.000 euro me një normë fikse dhe 30.000 euro me një normë të ndryshueshme. Si do të trajtohet kjo ndarje të nga statistikën e normave të interesit të IMF-ve?

Përgjigje:

Mundësia e ndarjes tashmë është rënë dakord në kontratë për hua prej 50.000 euro. Ndarja nuk përbën sasi të re në rast se e njëjta kontratë përcakton termat dhe kushtet e dy huave pas një ndarje të mundshme, dmth shumën e parave që do të merren hua me normë interesi variabël dhe fikse, si dhe norma e interesit të aplikuar për këto shuma. Në këtë rast, klienti është i lirë për të zgjedhur kohën e ndarjes, pa u angazhuar në rinegocimin e kontratës. Ndryshimi i normës së interesit nga plotësisht e ndryshueshme në pjesërisht fikse pas ndarjes, pasqyrohet në statistikën mbi sasinë gjendje.

Nëse ndarja e kredisë në dy pjesë nënkupton negocim të ri të termave dhe kushteve të kontratës, për shembull shuma e marrë hua me normë variabël dhe fikse ose nivelin e këtyre normave të

interesit, atëherë secili prej huave pas ndarjes, dmth huaja e 20.000 euro dhe 30.000 euro, përbën sasi të re.

Shembull 28: Trajtimi i huave në zbritje (Disagio)

Disagio, përcaktohet si diferencë midis shumës nominale të kredisë (shuma që duhet të paguhet nga klienti) dhe çmimit të blerjes së kredisë (shuma në faktike e marrë nga klienti), në rastin e një huaje të lëshuar në zbritje, do të konsiderohet si një pagesë e interesit në fillim të kontratës dhe për këtë arsye do të reflektohet në normën vjetore të pranuar. Kështu, disagio rrit normën e interesit që i është ngarkuar klientit. Si duhet të trajtohen rastet e mëposhtme të disagio në normën vjetore të pranuar?

Rasti A: Disagio në kuptimin që është rënë dakord që pagesat mujore të interesit të bëhen në fund të periudhës së mëparshme.

Rasti B: Disagio në kuptimin që është rënë dakord që pagesat mujore të interesit të bëhen në fund të periudhës së mëparshme, me një normë interesi të ndryshme për periudhën e parë.

Rasti C: Disagio në kuptimin e një pagese në fillim të kontratës që nuk ka lidhje me pagesat e mëvonshme të interesit, të cilat janë bazuar në sasinë gjendje të kredisë në periudhën e mëparshme.

Përgjigje:

Për shkak të kompleksitetit të produkteve të përshkruara në rastet A, B dhe C më sipër, norma e saktë e interesit mund të jepet vetëm nga NDER.